

Svenska kyrkans plattform för musik växer fram

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, gestaltas i gudstjänst och liv. Musiken har en viktig plats och funktion i kyrkans gudstjänst och liv (Kyrkoordningen kap. 1 § 1). Som en grundläggande beståndsdel av kyrkans gudstjänstfirande, bidrar musiken till församlingens gestaltning av sin tro. Gestaltningen blir också ett uttryck för såväl tillhörigheten till den världsvida kyrkan som lokal identitet.

Projektet Svenska kyrkans plattform för musik ska tydliggöra musikens roll i Svenska kyrkan och ta fram strategier för arbetet med förvaltning och förnyelse av musiken som kulturarv. För att kunna göra det, är en gemensam utgångspunkt för hur Svenska kyrkan vill arbeta med musiken som gestaltande av Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära viktig.

Syftet med plattformen är att beskriva motiv, principer och värden som ska vara vägledande när Svenska kyrkan på nationell nivå i olika frågor och konkreta sammanhang ska samverka med och förhålla sig till aktörer inom musiklivet i Sverige.

Projektet ska också säkerställa att Svenska kyrkan fortsättningsvis, utifrån sina förutsättningar och sin identitet, är en betydande och viktig part i samhällets musikliv.

I remissvaret till kulturdepartementets betänkande *I samspel med musiklivet – en ny nationell plattform för musiken (SOU 2010:12)* beskriver Svenska kyrkan sin roll som kulturaktör enligt följande: ”Svenska kyrkan är Sveriges största medlemsorganisation med en landsomfattande verksamhet och därmed en naturlig samverkanspartner i regionerna. Det sammanhållna kulturarv som landets kyrkobyggnader utgör, är centrala platser för musikens utövande. För Svenska kyrkan är beröringspunkterna mellan kulturarvet och kulturen betydelsefulla. Vikten av att se samman kultur och kulturarv, exemplifieras av musiken. Musiken är ett levande exempel på ett immateriellt kulturarv (musicerandet) och materiellt (orglar m.m.) i landets många kyrkorum”.

Vidare är Svenska kyrkan en av Sveriges största konsertarrangörer, en omistlig och betydande aktör i det svenska musiklivet. Med sina 100.000 körsångare är Svenska kyrkan en unik arena där professionella musiker och körsångare arbetar sida vid sida i gudstjänster, musikgudstjänster och konserter. Svenska kyrkan är Sveriges största arbetsgivare för frilansmusiker och värnar det konstnärliga och utvecklingsarbetet.

I kyrkomusiker kåren finns drygt 2.100 anställda, professionella kyrkomusiker - 1.564 kantorer, 549 organister (rapport fr. 2012) med en geografisk spridning över hela Sverige. Kyrkomusikern i glesbygden är ofta den enda professionella musikern - ett kulturellt nav som ofta fungerar som musiksamordnare, producent och pedagog. Svenska kyrkans musikliv har en stor genbredd och erbjuder en unik utbildningsplattform för amatörmusiker/sångare och blivande professionella musiker i Svenska kyrkan och kulturlivet i övrigt. Genom den välutbildade och mångsidiga kyrkomusikern möjliggörs en levande musikkultur med en unik geografisk spridning över hela Sverige.

I Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2016-18 framhålls att ”kontakten med samhällets övriga företrädare behöver utvecklas ändamålsenligt, för att Svenska kyrkans företräderskap ska förvaltas väl. Det strategiska arbetet behöver stärkas ytterligare genom systematisering, samordning och effektivisering. På sikt ska detta underlätta för kyrkans företrädare att föra fram Svenska kyrkans perspektiv, tydligt grundade i beslutade plattformar. Genom att utveckla det strategiska arbetet, stärker kyrkan sina möjligheter att påverka samhällsutvecklingen”.

På den nationella nivån pågår ett utökat arbete inom det kyrkomusikaliska området:

- Svenska kyrkans utbildningsinstitut utbildar blivande kyrkomusiker i en avslutande pastoral utbildningstermin till kantorer och organister
- ett omfattande kyrkohandboksarbete som befinner sig i en slutfas
- sedan år 2002 fördelar enheten för kulturarvsstöd kyrkoantikvarisk ersättning för merkostnader i samband med underhåll av det unika orgelbeståndet i Svenska kyrkan.

Dessa arbetsområden påverkar och har ingångar på arbetet med Svenska kyrkans plattform för musik.

Effektmål

Svenska kyrkan

- har en artikulerad syn på kyrkomusikens roll i Svenska kyrkan,
- har en strategi för förvaltning av kyrkomusiken som kulturarv,
- har en strategi för utveckling, förnyelse och rekrytering inom det kyrkomusikaliska området,
- arbetar aktivt med ett bildningsperspektiv för kyrkomusikens plats i samhället,
- samverkar med det övriga musik- och kulturlivets olika aktörer på alla nivåer,
- bidrar till ett kvalitativt och levande musikliv i Svenska kyrkan och i samhället.

Projekt mål

Kyrkostyrelsen har i maj 2018 tagit ett beslut om en Svenska kyrkans plattform för musik; ett ideologiskt dokument med generella och grundläggande principer för Svenska kyrkans musikaliska uppdrag och verksamhet på den nationella nivån.

Seminarieprocess

Musikplattformen bör vara väl förankrad i verksamheten i stift och pastorat och församlingar och därför planeras nu en seminarieprocess som inbegriper ett aktivt deltagande av kyrkomusiker och teologer. Processen kommer att pågå under mars-april 2017 och ska i tre arbetsseminarier ta fram ett utkast till plattform.

Till seminarieprocessen inbjuds Svenska kyrkans alla domkyrkoorganister, musikkonsulenter/stiftsmusiker samt en stiftsadjunkt från varje stift. Utöver dessa får stift i samråd med domkyrkoorganister nominera ytterligare en (1) person. Denne kan vara kyrkomusiker eller teolog, expert från universitets- och högskolesektorn, eller annan lämplig person.

Därefter kommer utkastet att bearbetas i samråd med interna och externa intressenter.

Kyrkostyrelsen beräknas fatta beslut om Svenska kyrkans plattform för musik våren 2018, samt rapporterar till kyrkomötet 2018.

Plattformen kommer att gälla för den nationella nivån, samt fungera som inspiration för församlingar och stift.

Kyrkomusiksymposiet 2018, 14-16 september i Uppsala, kommer att behandla plattformen.

Projektledning och referensgrupp

Projektledningen består av Marit Torkelson, projektledare och Johan Norrback, sakkunnig, samt en referensgrupp bestående av Reibjörn Carlshamre, Lisa Carr, Eva Cronsioe, Anders Göranzon, Peter Sjunnesson.

Urban Hermansson, pedagogisk processledare från Sensus Stockholm Gotland, kommer att led processarbetet vid de tre seminarierna.